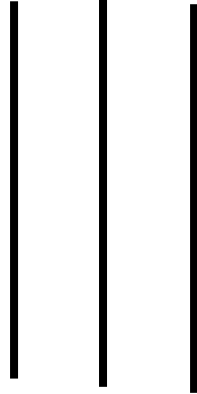
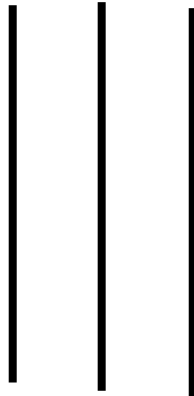

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को
बजेट वक्तव्य

नगर सभाको सत्रौं
अधिवेशन

मध्यनेपाल नगरपालिका
लमजुङ

२०८२ साल असार १० गते

नगरपालिकाका उपप्रमुख ज्यू,

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१. यस गरिमामय सभाको बैठकमा आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को बजेट प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु ।
२. लोकतन्त्र प्राप्तिको लामो सङ्घर्ष एवं आन्दोलनका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान दिनुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात अमर सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै विभिन्न आन्दोलनका क्रममा घाइते, वेपत्ता नागरिकप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु ।
३. नेपालको संविधान जारी भएपछी दोश्रो पटक स्थानीय निर्वाचन सम्पन्न भएको छ । यसबाट जनतामा नयाँ उत्साहको सञ्चार हुनुका साथै संविधान कार्यान्वयन एवं संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र संस्थागत गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुगेको छ ।
४. मुलुकको अर्थतन्त्रमा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्दै अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउने, नगरवासीको स्वास्थ्य सुरक्षा, कृषि क्षेत्रको व्यावसायिकीकरण, रोजगारमूलक क्रियाकलाप सिर्जना तथा उद्यम प्रवर्द्धन तर्फ आगामी वर्षको बजेट निर्देशित रहेको छ । आमजनताको विकास र समृद्धिको चाहनालाई सम्बोधन गर्ने तथा सीमान्तकृत तथा पछाडि परेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदायलाई आर्थिक लाभको पहुँचमा पुऱ्याउने तर्फ बजेट तथा कार्यक्रम लक्षित गरेको छु ।
५. प्रस्तुत बजेट समृद्धि, सुशासन तथा सामाजिक न्याय कायम गर्न लक्षित हुनेछ । कृषि क्षेत्रको व्यवसायीकरण, विविधकरण तथा आधुनिकीकरण गर्ने, पर्यटनका क्षेत्रहरूमा लगानी गर्ने र सम्भाव्य क्षेत्रको खोजी गर्ने र पूर्वाधारको दिगो विकास गर्ने, रोजगारमूलक क्रियाकलाप सिर्जना गर्ने दिशामा बजेट उन्मुख रहेको छ ।
६. बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, मध्यनेपाल नगरपालिकाको आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य, मध्यनेपाल नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम र विनियोजन विधेयकका सिद्धान्त तथा प्राथमिकता उपर भएको छलफलको क्रममा यस सभाका सदस्यज्यूहरूबाट प्राप्त सुझावहरूलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिएको छु । यसैगरी राजनीतिक दल, संघ संस्था, विद्वतवर्ग, आम नागरिक, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, सञ्चार जगत लगायत सबैबाट प्राप्त सुझावलाई समेत आधार बनाएको छु ।
७. मैले आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा जनअपेक्षालाई सम्बोधन गर्ने र अर्थतन्त्रमा देखिएका अण्ठ्याराको कारण सिर्जना भएका समस्याको समाधानको पहल गर्ने जिम्मेवारी बोध गरेको छु । संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकार बाट प्राप्त हुने अनुदान र राजस्वको संकुचनका कारण आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा हुने संकुचनको सामना गर्दै बजेटले लिएका लक्ष्य हासिल गर्न सकिने विश्वास लिएको छु ।

८. नगरपालिकाका उपप्रमुख ज्यू तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरु,
९. अब म नगरपालिकाको चालु आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयनको समीक्षा संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
१०. चालु आर्थिक वर्षमा ७७ करोड ७५ लाख ९० हजार छ सय एक रुपैयाको आय तथा व्ययको अनुमान गरिएकोमा सामाजिक सुरक्षा भत्ताको लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने रकम रु १३ करोड ८२ लाख ९८ हजार समेत समावेश गरिएको थियो । सामाजिक सुरक्षा बाहेकको प्रस्तावित आय ६४ करोड १७ लाख ५१ हजार पाँच सय रहेकोमा २०८२ जेठ मसान्त सम्म ५१ करोड २९ लाख ६५ हजार पाँच सय एकसठ्ठी मात्र प्राप्त भएको छ । जुन अनुमानको ८० प्रतिशत हो । त्यसैगरी व्यय तर्फ ३९ करोड ७८ लाख ९८ हजार चार सय पाँच रुपैया खर्च भएको छ । जुन अनुमानको ६२ प्रतिशत हो ।
११. चालु आर्थिक वर्षमा नगर स्तरीय तथा वडा स्तरीय कुल ३९५ योजना स्वीकृत भएकोमा २८४ योजना सम्पन्न भई भुक्तानी भई सकेका छन् भने बाँकी योजनाहरु मध्ये अधिकांश सम्झौता भई सम्पन्न हुने चरणमा रहेका छन् । नगर स्तरिय बहुवर्षिय आयोजना अन्तरगत भोर्लेटार बाँड्ग्रे नेटा मालिका सडक स्तरोन्नतीको कार्य गत वर्ष बोलपत्र आह्वान भई कार्यान्वयनको चरणमा छ , प्रदेश समपुरक अनुदान तर्फको बाड्ग्रेवेसी हाँडिखोला निशान चौतारा सडक स्तरोन्नती आयोजनाको करिव १.५ किलोमिटर सडक कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न भई सकेको छ । नगर स्तरिय योजना तर्फको चर्दिखोला मोटेरेवल पुल निर्माण सम्पन्न भई उपयोगमा आएको छ । सडक बोर्ड सँगको लागत साझेदारीमा संचालित दुई पिप्ले समिभञ्ज्याङ्ग सडक र भोर्लेटार ढाडखोला बाड्ग्रेवेसी हुँदै सम्झना मा. वि. सडक सम्पन्न हुने चरणमा रहेको छ । संघीय सशर्त अनुदान अन्तरगत वडा नं १ मा कार्यान्वयन भएको आँपचौर तोरिवारी हुँदै ब्यास सडकको स्तरोन्नती सम्पन्न भएको छ । प्रधानमन्त्री रोजागार कार्यक्रम अन्तरगतको कार्यस्थलमा आधारित सिप विकास तालिम सम्पन्न भएको छ भने प्रधानमन्त्री रोजागार कार्यक्रम अन्तरगतका १० वटा योजना सम्झौता भएकोमा एक योजना सम्पन्न भई बाँकी योजना सम्पन्नहुने चरणमा रहेका छन् ।
१२. वडा नं ३ र ४ मा संचालन भएको धानवालि प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तरगत ५ वटा साना सिँचाई योजना निर्माण सम्पन्न भएका छन् । ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा १३ हजार ५ सय केजी धानको विउ वितरण गरिएको छ, नयाँ मौरि विकास कार्यक्रम अन्तरगत २१० घर गोला सहितको र ३० वटा खालि घर वितरण गरिएको छ । कृषि यन्त्रिकिकरण मार्फत आय आर्जन तथा ब्यबसायिकता विकासको लागि २० वटा कम्बाईन मिल, २० वटा हाते ट्र्याक्टर र ८० वटा फलामे हलो कृषक सँगको लागत साझेदारीमा वितरण गरिएको छ । नश्व सुधारको लागि यस आर्थिक वर्षमा ६९५ गाई / भैसीमा कृत्रिम गर्भाधान गरिएको छ भने ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा ३ हजार के.जि. जै घाँसको विउ ४१५ कृषकलाई वितरण गरिएको छ । रेविज रोग नियन्त्रण कार्यक्रम अन्तरगत १२९ कुकुरहरुको स्थायी

बन्ध्याकरण सम्पन्न भएको छ। ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा व्यवसायिक गाई फर्मलाई ४० वटा काउ म्याट वितरणको चरणमा रहेको छ ।

१३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा व्यक्तिगत घटना दर्तालाई थप व्यवस्थित गर्न सबै वडा कार्यालयहरूमा दर्ता प्रणालीलाई अनलाईन गरिनुका साथै सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई EFT मार्फत सोझै ३ हजार ८ सय त्रियासी लाभग्राहीको खातामा जम्मा हुने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
१४. गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमबाट वडा नं ३ मा ३७ जना नव उद्यमीलाई आधारभुत सावुन सरफ बनाउने तालिम, वडा नं २ मा १६ जनालाई एडभान्स सावुन सरफ बनाउने तालिम र वडा नं २ मै ८ जनालाई एडभान्स सिलाई कटाई तालिम प्रदान गरिएको छ ।
१५. न्यायिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गर्न वडा स्तरिय कानुनि सचेतना कार्यक्रम, मेलमिलाप केन्द्रको गठन गरिनुका साथै विभिन्न क्रियाकलापहरू सम्पादन गरिएका छन्। न्यायिक समितिमा यस आर्थिक वर्षमा परेका कुल २३ वटा उजुरी मध्ये १० वटाको मिलापत्र गरिएको छ भने बाँकी उजुरी फछौटको क्रममा रहेका छन् । मेलमिलापकर्ताको सुचिलाई अध्यावधिक गरिएको छ ।
१६. आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ मा ८ वटा ऐन तथा १ कार्यविधी निर्माण गरि लागु गरिएको छ ।
१७. नगरपालिकाका उपप्रमुख ज्यू तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८२।०८३को आय अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१८. आगामी आर्थिक वर्षका लागि ६७ करोड ९६ लाख ८५ हजार २ सय अष्टाईस रुपैयाको आय अनुमान गरेको छु । जसमा नेपाल सरकार समानीकरण अनुदान तर्फ ९ करोड ९८ लाख रुपैया, प्रदेश सरकार समानीकरण अनुदान तर्फ १ करोड २४ लाख १७ हजार रुपैया, संघबाट प्राप्त राजस्व बाँडफाँड (अन्तशुल्क, भन्सार महशुल तथा मूल्य अभिवृद्धिकर) ८ करोड २१ लाख ५३ हजार दुई सय अष्टाईस रुपैया, र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर १ करोड ४७ लाख ६५ हजार रुपैया, प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।
१९. यसैगरी नेपाल सरकार सशर्त अनुदान तर्फ ३५ करोड ५९ लाख प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।
२०. यसैगरी नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने समपुरक अनुदान तर्फ १ करोड ४१ लाख साथै प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने समपुरक अनुदान तर्फ ६० लाख प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।
२१. मध्यनेपाल नगरपालिकाबाट दहत्तर बहत्तर बाट प्राप्त हुन आउने राजस्वको ६० प्रतिशतले हुन आउने रकम ५० लाख रुपैया, सिफारिस लगायतका शुल्क, भुमिकर मालपोत नक्सापास दस्तुर तथा जरिवाना बाट प्राप्त हुने रकम रु २ करोड ३० लाख ५० हजार कुल आन्तरिक आय तथा चालु आ.व. मा खर्च हुन नसकी बचत हुने आउने बैक मौज्दात रु ४ करोड हुने अनुमान गरेको छु ।
२२. नगरपालिकाका उपप्रमुख ज्यू तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- अब म नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको बजेटको व्यय अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
२३. आगामी आर्थिक वर्षका लागि अनुमान गरिएको ६७ करोड ९६ लाख ८५ हजार २ सय आठ्ठाइस रुपैयाको व्यय अनुमानका लागि देहाय बमोजिमको शीर्षकमा खर्च गर्ने गरी व्यय अनुमान गरेको छु । जसमध्य चालु खर्च तर्फ रु. ४४ करोड ७८ लाख र पुँजिगत खर्च तर्फ रु. २३ करोड १८ लाख ८५ हजार दुई सय अठ्ठाइस प्रस्ताव गरेको छु ।
 २४. मध्यनेपाल नगरपालिकाको चालु तथा पुँजिगत तर्फको तलब, भत्ता लगायतका प्रशासनिक खर्चका लागि ११ करोड विनियोजन गरेको छु । त्यसैगरी नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त तर्फका चालु तथा पुँजिगत प्रकृतिका कार्यक्रमका लागि ३५ करोड ५९ लाख विनियोजन गरेको छु ।
 २५. नेपाल सरकार समपुरक अनुदानबाट संचालन हुने आयोजना भोर्लेटार बाङ्ग्रे नेटा मालिका मन्दिर सडक (क्रमागत)को लागि १ करोड विनियोजन गरेको छु, संघ समपुरक तर्फनै बहुवर्षिय आयोजना अन्तरगत कार्यान्वयन हुने नेटा वडा कार्यालय जोड्ने सडक स्तरोन्नतीको लागि १ करोड ८२ लाख विनियोजन गरेको छु । साथै प्रदेश सरकार समपुरक अनुदानबाट सञ्चालित हुने आयोजना भोर्लेटार चक्रपथको लागि १ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
 २६. संघीय सरकारको विशेष अनुदान अन्तरगत व्यवसायिक पशुपन्छी पालन कार्यक्रमको लागि १ करोड ६५ लाख विनियोजन गरेको छु । यो कार्यक्रमको संचालनबाट गाई / भैंसी पालन मार्फत दुग्ध उत्पादन र बाख्रा पालन मार्फत मासु उत्पादनमा उल्लेख्य वृद्धी हुने अपेक्षा गरेको छु ।
 २७. गण्डकी प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा संचालन हुने मुख्यमन्त्री नवप्रवर्तन कार्यक्रम मार्फत मौरीपालन व्यवसाय विकास एवम् विस्तारमा जोड दिइने छ । जसका लागि २ करोड १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
 २८. यस मध्यनेपाल नगरपालिकामा आ.व. २०८२/०८३ मा वडास्तरीय योजना तथा कार्यक्रमका लागि प्रत्येक वडाहरुलाई रु.३५ लाख का दरले जम्मा रु. ३ करोड ५० लाख रुपैया विनियोजन गरेको छु ।
 २९. सशर्त अनुदान अन्तरगत स्थानिय उत्पादनको बजारीकरण सहयोग कार्यक्रमको लागि २० लाख ५० हजार व्यवस्था गरेको छु । बाख्राको नयाँ पकेट विकास कार्यक्रमको संचालनको लागि १५ लाख तथा पुराना पकेट विकास कार्यक्रमको निरन्तरताको लागि २१ लाख व्यवस्था गरेको छु ।
 ३०. मध्यनेपाल -७ स्कोन करापुटार आश्रम निर्माण कार्यको लागि २५ लाख तथा मध्यनेपाल -९ मा लमजुङ वशिष्ट ऋषि आश्रम निर्माण गर्न सशर्त अनुदान तर्फ ७० लाख विनियोजन गरेको छु ।
 ३१. सशर्त अनुदान अन्तरगत वस्ति विकास तथा सडक पुर्वाधार विकास कार्यक्रम तर्फ मध्यनेपाल - १ मा बगुवा मिर्खा वनपोखरी वडा कार्यालय सडक स्तरोन्नती कार्यका लागि ४० लाख विनियोजन गरेको छु । त्यसैगरी मध्यनेपाल - ४ को तिलाहार टेकनटारी मोटरबाटो सडक निर्माणको लागि २५ लाख तथा

ब्यासमार्ग स्थित क्याम्पस चोक देखी मादी पुल जोड्ने सडक स्तरोन्नतीको लागि ४० लाख विनियोजन गरेको छु ।

३२. मृगौला प्रत्यारोपण गरेका, डायालाईसिस गरिराखेका, क्यान्सर रोगी र मेरुदण्ड पक्षघातका विरामिहरुलाई औषधी उपचार तथा पोषण खर्च उपलब्ध गराउन आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
३३. सामुदायिक विद्यालयका बाल विकास सहजकर्ता, विद्यालय कर्मचारी तथा सहयोगि कर्मचारीहरुको पारिश्रमिकका लागि नगरपालिकाले थप गर्न आवश्यक रकमको व्यवस्था गरेको छु ।
३४. प्राविधिक जनशक्ती उत्पादन गर्ने उद्देश्यले नगरपालिकद्वारा संचालित मध्यनेपाल बहुप्राविधिक शिक्षालय संचालनका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
३५. सडक बोर्ड नेपाल र मध्यनेपाल नगरपालिकाको साझेदारीमा ग्रामिण सडक स्तरोन्नती गर्ने कार्यका लागि रु २५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३६. नगरपालिका अन्तरगतका स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई आत्यावश्यक औषधी तथा उपकरणको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक रकम व्यवस्था गरेको छु ।
३७. यस मध्यनेपाल नगरपालिकाका विभिन्न विषय क्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमहरुलाई ८ करोड ७ लाख ८५ हजार विनियोजन गरेको छु ।

नगरपालिकाका उपप्रमुख ज्यू तथा नगर सभाका सदस्यज्यूहरु,

बजेट तर्जुमाको क्रममा मैले सम्मानित सभा समक्ष पेश गरेको नीति तथा कार्यक्रममा गहन छलफल गरी मार्गदर्शन गर्नु भएकोमा यस सभाका सदस्यहरु प्रति कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु । साथै बजेट निर्माणका क्रममा सुझाव दिने विषयगत समिति, राजनीतिक दल, विकासप्रेमी महानुभावहरु, विभिन्न क्षेत्रका विषय विज्ञ, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, निजी क्षेत्र, सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार जगत तथा आम मध्यनेपाल नगरवासी नागरिकप्रति हार्दिक आभार र धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । मध्यनेपाल नगरपालिको समग्र विकासमा योगदान पुऱ्याउने करदाता र निजी क्षेत्रलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

आर्थिक तथा सामाजिक विकास मार्फत समृद्धि हासिल गर्ने तथा सुशासन र सामाजिक न्याय प्रत्याभूत गर्दै समुन्नत नगरपालिका निर्माण गर्ने ध्येयका साथ प्रस्तुत गरिएको यस बजेटको कार्यान्वयनमा सम्बद्ध सबै पक्षबाट रचनात्मक सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद ।